

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Bibliotheca Smithiana, Seu Catalogus Librorum D. Josephi Smithii Angli Per Cognomina Authorum Dispositus

Pasquali, Giovanni Battista

Venetiis, 1755

Divi Augustini Opuscula.

urn:nbn:de:gbv:45:1-844

DIVI AUGUSTINI OPUSCULA.

Parmæ, per Angelum Ugoletum, MCCCCLXXXI.

Severinus [1] *Chalcus Præpositus Canonicorum Regularium Sanctæ
Crucis Mortariensis in Congregatione & Ordine
Lateranensi Lectori S. P. D.*

CUM Gentiles cogitans, eis, qui in bello aliquid dignum memoriæ perpetrassent, aut civem servassent, aut provocatum hostem interemissent, coronas atque alia præmia proposuisse, liberatoribus vero civitatis & patriæ, aut de illa bene meritis statuas triumphalesve arcus, cateraque monumenta præclara, illorum facinora testantia, decrevisse, reminiscor; gliscit animus ut & nos Hieronicis nostris sacro sanctæ Scripturæ cultoribus & auctoribus triumphemus, qui animas nostras ab erroribus inenarrabilibus gentilium liberarunt, & e Cimeriis (ut ajunt) tenebris in lucem veritatis purissimam perduxerunt, quum audiremus dicentem: Ego sum via, veritas, & vita; quo per eam ingrederemur in pascua virentia æternæ vitæ. Quibus merito ingrati judicaremur, nisi aliquid dignum meritis eorum tribueremus. Ideo pro coronis oblationes & alia munera damus, pro arcubus templa dicamus; libros vero illorum veteres, veluti arma, quibus pugnatum & triumphatum de hoste est, illis & nobis renovamus. Et quoniam vita hominis super terram militia est, & bene ac beate vivere volentibus numquam deerit hostis, & eo truculentior, quo animam, non corpus petit, voluit Imperator noster Dominus Iesus omni tempore in Ecclesia sua catholica haberi viros plurimos pro sua tempestate clarissimos, quorum præsentia aut doctrina tueremur, & libris veluti eorum armis horribilibus cum inimico alias devicto iterum atque continue pugnaremus. Et ut de alijs taceam præclarissimis christiani agminis ducibus, unus præ cæteris invictissimus pugil commemorandus mihi est Augustinus, qui malleus dictus est hæreticorum, qui non modo hæreticos superavit & effudit, sed ut monstra horrenda in ultimum terræ profugavit. Et ne tam sancta opuscula ejus veluti fidelium omnium arma adversus aereas potestates in hæreticis pugnantes in terra perirent, Eusebius [2] Corradus nostrates olim præco Christi studiosissimus, nunc Prior sancti Sepulchri Parmensis in Congregatione Canonicorum Regularium Lateranensium, curavit diligentissime, ne libri veluti arma & insignia virtutis parentis primi nostræ professionis S. Augustini in situ jacerent ac pene a blattis corroderentur; sed utilitati christianæ consulens hæc quæ in hoc volumine continentur imprimi studiosissime procuravit. Et ut ea emendatiora forent, nullo victus labore præfertim hac ætate, qua sacram indutus vestem in religione mecum XLIII. annum explevit, totius fere Italiæ Bibliothecas excussit, & ne dum quæ a mul-

[1] Eximie pietatis sublimisque doctrinæ vir, Mediolani, patritia gente ortus, summi præsidis Canonicorum Regul. Lateranensium, quater sanctus est munere. Obiit ann. M. cccc. xcvj. die x. Novembris, Placentiæ. Vid. *Ph. Argelat. Bibl. Mediolan. T. I. col. 423. Mattheus Bos-*

ius in Epistolis, & *Celsus Rosinus* in *Licæo Lateranensi*, summis laudibus *Chalcum* extollunt.

[2] Mediolanensis. Nonnulla *Corradus* edidit, & præcipue adversus Fratrem quendam Ordinis Eremitarum, quæ lucem viderunt Mediolani ann. 1479. Vide *Saxium* col. cciv. & seqq.

a multis legebantur; sed etiam quæ Sanctus Augustinus de armariolo suo prodidisse testatur, invenit. Habebis igitur opera omni ætati, dignitati, professioni convenientia, nec minus utilia. Nam habebunt pueri Grammaticam, quam cum libro de Magistro ediscant. Adolescentes, Rhetorices, Juvenes Dialectices initia, quibus ad philosophandum proficiant; philosophi quid de Animæ immortalitate & dignitate sentiant in duobus libris de Anima. In Accademicis quem errorem devitent, incertitudinem cognoscendæ veritatis, quod omnium est errorum initium. De beata vita quid sperent omnes Christiani. In Decem Chordis quod Deo psallant; in Soliloquiis quod ad profectum sui cognoscant. Habent Monachi, quibus operibus Deo serviant. Clerici in duobus de eorum vita sermonibus quid meditentur. Habent item regulares Clerici speculum quo se spectent, & Deo ex-politiores se præparent. Sunt etenim verba Sanctorum sagittæ potentis acutæ, quibus carbones adicimus desolatorios. In fine vitam videlicet Sancti Guarini nostri monasterii olim Canonici, postea Cardinalis, & Urbis Prænestinæ, ac totius terræ Mortarii decus. Insuper ordinatissime in impressione processum est. Habet enim secum nonnihil voluptatis ipse ordo, atque quantum proficiat ingenium scribentis, tunc lector advertit, cum eo quo scripta sunt ordine volumina perleguntur. Quod & ipse Augustinus libros suos retractans testatur, dicens: Inveniet fortasse quomodo scribendo profecerim quisquis opuscula mea quo ordine scripta sunt legerit. Adhibuit quoque curam, ut quemadmodum eruditissimi sunt libri, ita peritum fortirentur magistrum. Cui oblatum est Angelus Ugoletus civis Parmensis, qui nulla egestate, aut lucri cupiditate coactus, eos dumtaxat libros imprimi censuit, in quibus splendeat cum posterorum nostrorum utilitate honestas; dolens plerosque imprimendi artem inventu dignissimam ad impia & impudica detorsisse. Est huic frater Thadæus Ugoletus utriusque linguæ eruditus, cui Serenissimus Mathias Rex Hungarorum Ioannem Corvinum filium erudiendum commisit, & cum in hoc, tum in aliis negotiis illius opera frequenter usus est. Hunc doctissimum cognoscens nostrates Eusebius rogavit, ut hos elegantissimos libros collatis pluribus vetustissimis codicibus emendaret. Quod factum fuisse intelliget quicumque conferet cum his qui passim habentur, Eusebio tamen adjuvante, qui diu noctuque ut absolutissimi fierent curabat. Quamobrem horum doctrina fretus affirmare audeo, nullos adhuc impressos libros Christianis utiliores aut emendatiores in publicum prodidisse; nisi imprimentium incuria aliquid vitii immutatione aut inversione litterarum commissum fuerit. Vale.

